

STRUČNI ČLANCI

PRILOG POZNAVANJU RENDGENOLOŠKE SLIKE TRAUME UROSISTEMA

Rade R. BABIĆ i Tomislav STAMENIĆ

Institut za radiologiju Kliničkog centra u Nišu

Radom se prikazuje rendgenološka slika traume urosistema i dijagnozna mogućnost urografije. Autori zaključuju da rana dijagnoza traume organa urotatka smanjuje morbiditet i mortalitet na minimum, a da su radiološke metode pregleda suverene i dominantne u postavljanju rane dijagnoze traume urotakta.

Ključne reči: trauma, urosistem, rendgenološki pregled, urografija

Uvod

Traume organa urosistema sa ili bez multitraume predstavljaju potencijalno ozbiljno stanje koje zahteva poseban dijagnostično-terapijski tretman i iziskuje timski rad doktora različitih specijalnosti (urgentne medicine, radiologa, urologa, nefrologa i dr.). Ovu okolnost uslovljavaju i brojna patološka stanja i oboljenja organa urosistema koja ih u traumatičnim slučajevima, pa tako npr. hidronefroza, ciste bubrega i dr. bubreg čine ranjivijim, pa tako povreda bubrega kod agenezije ili aplazije drugog bubrega zahteva da se na njemu ne čini hirurška intervencija. Međutim, katkada urgentnost povrede organa urosistema, naročito onih udruženih sa povredama organa toraksa, abdomena ili male karlice, dovode da se traumatska oštećenja organa urosistema pri fizičkom pregledu (inspekcija, palpacija, perkusija, auskultacija) ne dijagnostikuju, a u toku operacije previde. Zato su se u algoritmu dijagnostike traume urosistema, zbog svojih mogućnosti i objektivnosti, rendgenološke metode pregleda nametnule, pokazale i dokazale da su neizostavne, a među drugim dijagnostičnim metodama bez konkurencije. Ove navedene okolnosti nameću potrebu dobrog i kompletnog poznavanja rendgenološke slike traume urosistema (*Branković i sar.*, 1970; *Vučković i sar.*, 1970; *Gavrilović i sar.*, 1970; *Dragović*, 1988; *Kirijas i sar.*, 1982; *Lawrence*, 1990; *Mašković i sar.*, 1981; *Ostojić*, 1970; *Popović*, 1975).

Rad ima za cilj da prikaže rendgenološku sliku traume urinarnog trakta i vrednost urografije kao urgentnog dijagnostičnog postupka.

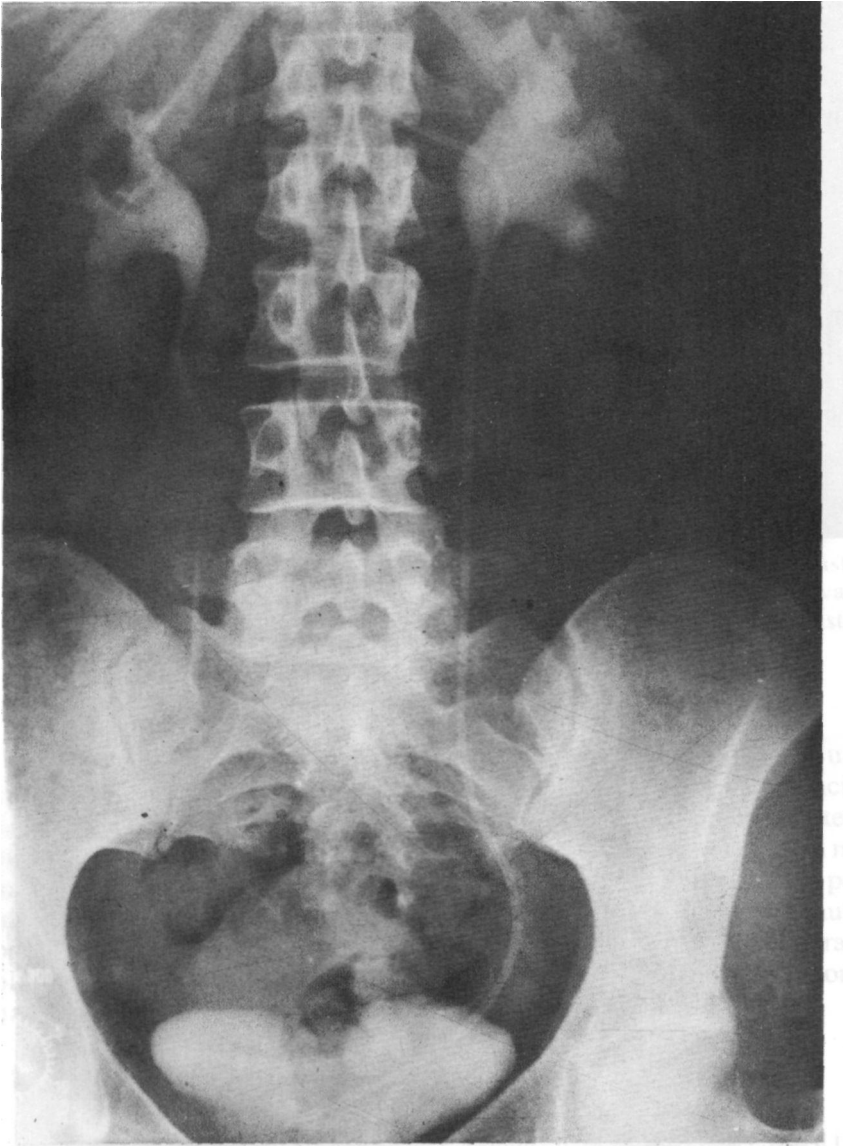
Naš rad

Materijal rada čine odabrani urografski nalazi povreda organa urotrakta od 7.135 urografskih pregleda u periodu 1994 - 2001. god. u Specijalističkoj službi Instituta za radiologiju Kliničkog centra u Nišu.

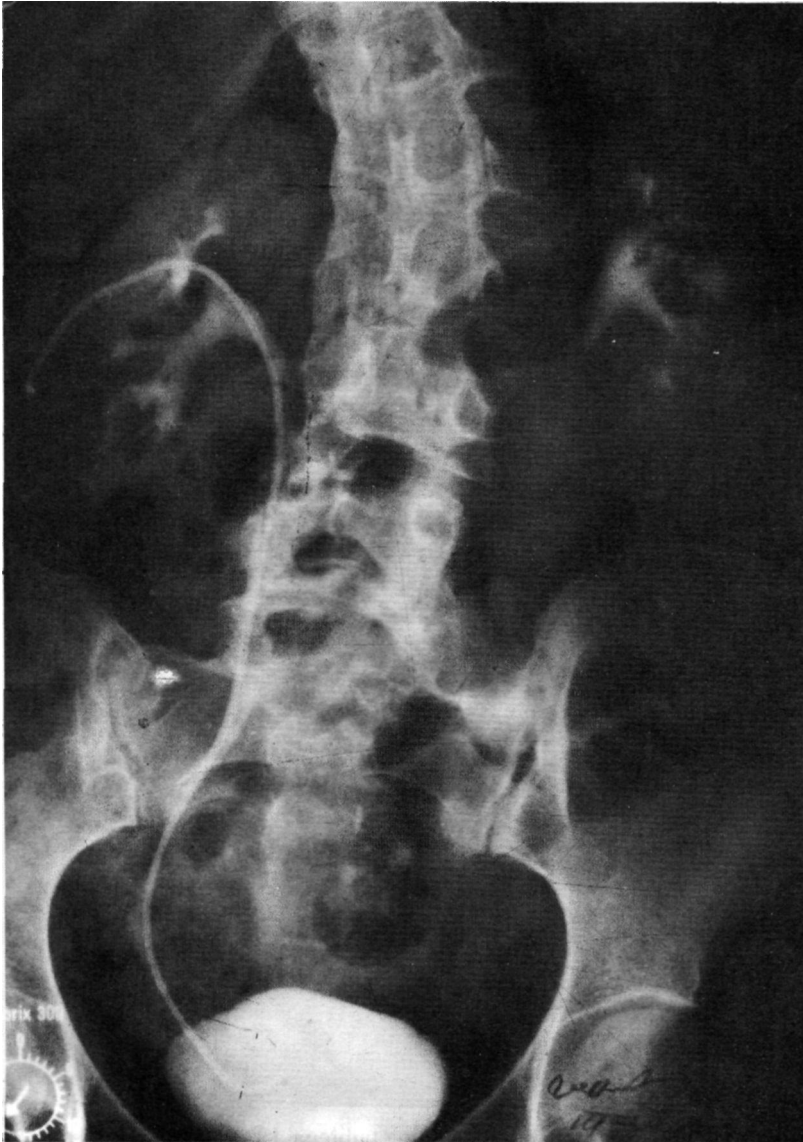
Rezultate rada prikazujemo ilustrativno putem slika 1, 2, 3 i 4.

Slika 1. Ruptura desnog bubrega. Urograrnu toku 60 minuta. Kontrastno sredstvo: Ultravist 300[®]. Bubreg ortotopičnog mesta, urednog oblika. Jodno kontrastno sredstvo traumatizovan bubreg ekskretuje. Pijelokaliksni sistem razgranat, urednih čašica. Usled traumatizovanog oštećenja bubrega jodno kontrastno sredstvo se razliva u perirenalni prostor i ocrta lateralnu konturu ipsilateralnog iliopsoasnog mišića

Slika 2. Jatrogena trauma pijelona levog bubrega. Urogram u toku 10 minuta. Jodno kontrastno sredstvo: Omnipaque 300®. Paravertebralna kontura pijelona levog bubrega probijena kateterom u toku njegovog postavljanja, čiji se vrh projektuje u visini projekcije L1 - L2 intervertebralnog prostora

Slika 3. Jatrogena trauma desnog bubrega. program u toku 20 minuta. Jedno kontrastno sredstvo: Telebrix 370[®]. Tokom postavljanja katetera napravljena je penetrantna povreda čašice za gornji pol ipsilateralnog bubrega i renalnog parenhima, dok je kapsula bubrega intaktna

Slika 4. Intra - i ekstraperitonealna ruptura mokraćne bešike. Retrogradni cistogram. Jedno kontrastno sredstvo: Urografin 76%® . Kroz traumatizovane otvore u zidu mokraćne bešike perivezikalno se razliva jedno kontrastno sredstvo

Diskusija i zaključak

Katkada prelomi kostiju ili kontuzije mekih tkiva u predelu organa urotrakta stvore zabunu, pa je u takvim situacijama, a zbog vitalnih indikacija, neophodna pravovremena primena dijagnostičkih metoda pregleda i terapijskih postupaka. Praćenjem povrede urotrakta, uz primenu radioloških metoda pregleda, mogu se sa sigurnošću izbeći brojni nepotrebni operativni postupci ili da se oni preduzmu u adekvatnom trenutku. Rana dijagnoza traume organa urotrakta smanjuje morbiditet i mortalitet na minimum, pa su se radiološke metode pregleda nametnule, postale neizostavne, suverene i dominantne u postavljanju rane dijagnoze traume urotrakta.

Literatura

Branković, R., Matić, V., Petković, Ž. i Babić, R. (1970). Povreda testisa i penisa vatrenim oružjem operativno rešena, u: Zbornik radova I internacionalnog simpozijuma urologa. Niš, 291-293.

Vučković, N., Kovačević, A., Žikić, V. i Ignjatović, M. (1970). Traumatska ruptura uretera, u: Zbornik radova I internacionalnog simpozijuma urologa. Niš, 154-157.

urinary tract organ trauma reduces morbidity and mortality to minimum while the radiological examination methods are supreme and dominant in establishing an early diagnosis of the urinary tract trauma.

Key words: Trauma, urinary system, roentgen examination, urography

Autor: Dr sci Rade R. Babić, radiolog, Institut za radiologiju Kliničkog centra u Nišu; kućna adresa: Niš, Vase Smajevića 22.

(Rad je Uredništvo primilo 28. februara 2002. godine)

Za jednostavnije, brže i efikasnije lečenje ulkusne bolesti!

omeprol[®] (omeprazol)
- kapsule -

 ZDRAVLJE
LESKOVAC